

Fundacja rodzinna a VAT

Czy Fundacja rodzinna jest podatnikiem VAT?

Ustawa o VAT nie zawiera szczególnych regulacji w zakresie fundacji rodzinnych.

Sytuacja fundacji rodzinnej nie będzie zatem odmienna od innych podmiotów (przykładowo spółki z o.o. czy spółki jawnej) – w celu oceny czy fundacja rodzinna będzie podatnikiem VAT będzie należało dokonać analizy konkretnych transakcji / czynności dokonywanych przez fundację.

W myśl ustawy o VAT za podatnika należy uznać zasadniczo każdy podmiot wykonujący samodzielnie działalność gospodarczą, bez względu na cel lub rezultat takiej działalności (art. 15 ust. 1 ustawy o VAT).

Działalnością gospodarczą jest wszelka działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody. Działalność gospodarcza obejmuje w szczególności czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych (art. 15 ust. 2 ustawy o VAT).

Dla uznania danego podmiotu za podatnika nie ma zatem znaczenia rezultat prowadzonej działalności, a fakt jej wykonywani

Dla przypomnienia:

Fundacja rodzinna może wykonywać działalność gospodarczą w ograniczonym zakresie, w tym może:

- zbywać mienie, o ile mienie to nie zostało nabyte wyłącznie w celu dalszego zbycia,
- wynajmować, wdzierżawiać lub udostępniać mienie do korzystania przez podmioty trzecie na innej podstawie,
- nabywać i zbywać papiery wartościowe, instrumenty pochodne i prawa o podobnym charakterze,
- udzielać pożyczek określonym podmiotom.

Pełen zakres dozwolonej działalności wskazany jest w art. 5 ust. 1 ustawy o fundacji rodzinnej.

W wydawanych interpretacjach podatkowych, Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej (DKIS) potwierdza, że fundacja rodzinna jest podatnikiem VAT w przypadku działalności polegającej na zbywaniu i udostępnieniu mienia.

Przykładowo, w stanie faktycznym interpretacji indywidualnej z 8 listopada 2023 r. (nr 0112-KDIL1-3.4012.473.2023.1.MR) wskazano, że fundacja rodzinna będzie:

- *nabywać i zbywać papiery wartościowe, instrumenty pochodne, prawa o podobnym charakterze,*
- *przystępować do spółek handlowych, funduszy inwestycyjnych, spółdzielni oraz podmiotów o podobnym charakterze, mających siedzibę w kraju lub za granicą,*
- *nabywać nieruchomości i je wynajmować na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub będzie udostępniać mienie, w tym ruchomości do korzystania na innej podstawie.*
- *Udziały będą mogły być w przyszłości przedmiotem odpłatnego zbycia przez Fundację, środki pieniężne zaś uzyskane przez Fundację w wyniku zbycia Udziałów w całości lub w części będą mogły zostać przeznaczone na nabycie innego mienia przez Fundację lub na wypłaty dla beneficjentów Fundacji.*

DKIS potwierdził, że w powyższej sytuacji w zakresie zbywania i udostępnienia mienia fundacja rodzinna będzie podatnikiem VAT.

Podobnie DKIS wypowiedział się w interpretacji indywidualnej z 5 października 2023 r. (nr 0114-KDIP1-3.4012.534.2023.1.LM) oraz z 11 października 2023 r. (nr 0112-KDIL1-3.4012.472.2023.1.KK).

Czy wniesienie majątku do fundacji rodzinnej podlega opodatkowaniu VAT?

Konsekwencje podatkowe wniesienia majątku do fundacji rodzinnej zależą od tego, czy fundatorem jest osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej, czy osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

Osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej

W przypadku wniesienia mienia do fundacji rodzinnej przez osobę fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej – nie powstanie obowiązek opodatkowania VAT tej transakcji. Wynika to z tego, że fundator w takiej sytuacji nie działa jako podatnik VAT. Czynność dokonana przez nie-podatnika nie podlega opodatkowaniu podatkiem VAT.

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą

W przypadku, gdy wniesienie majątku do fundacji rodzinnej jest dokonywane przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą (w ramach działalności), czynność ta będzie dokonywana przez podatnika VAT. W takim przypadku należy zastanowić się, czy wniesienie majątku do fundacji rodzinnej stanowi czynność odpłatną czy nieodpłatną. Opodatkowaniu VAT podlegają bowiem zasadniczo czynności odpłatne.

W naszej ocenie, przeniesienie do fundacji rodzinnej majątku stanowi czynność nieodpłatną. Fundator nie uzyskuje bowiem w zamian żadnego prawa majątkowego / przysporzenia. Nie będzie to zatem czynność opodatkowana jako odpłatna dostawa towarów.

Natomiast na gruncie podatku VAT, opodatkowaniu podlega również przekazanie nieodpłatnie przez podatnika towarów należących do jego przedsiębiorstwa (...) oraz wszelkie darowizny, jeżeli podatnikowi przysługiwało prawo do odliczenia VAT z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów (art. 7 ust. 2 ustawy o VAT).

Aby zatem transakcja wniesienia majątku do fundacji podlegała opodatkowaniu podatkiem VAT, muszą być spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) fundator wnosząc majątek działa jako podatnik VAT,
- 2) wnoszony majątek należy do przedsiębiorstwa fundatora,
- 3) fundatorowi przysługiwało prawo do odliczenia VAT przy nabyciu tego majątku.

Należy zwrócić szczególną uwagę na przypadek wniesienia do fundacji rodzinnej nieruchomości. Dostawa nieruchomości może bowiem korzystać ze zwolnienia z opodatkowania na gruncie art. 43 ust. 1 pkt 9, 10 oraz 10a ustawy o VAT.

W takim przypadku – jeżeli transakcja wniesienia majątku do fundacji podlega zwolnieniu z VAT – fundator powinien pamiętać o dokonaniu odpowiedniej korekty podatku VAT naliczonego.

Przykład:

Jan Kowalski prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą jako czynny podatnik VAT. Jednym ze środków trwałych prowadzonej działalności jest nieruchomość (budynek), którą kupił w 2020 r. Transakcja ta była opodatkowana VAT według stawki 23%. Z tytułu zakupu nieruchomości Jan Kowalski odliczył podatek VAT. Jan Kowalski nie poniósł wydatków na ulepszenie nieruchomości.

Jan Kowalski założył fundację rodzinną i w kwietniu 2024 r. planuje tę nieruchomością wnieść do jej majątku. Jakie będą konsekwencje podatkowe wniesienia nieruchomości do fundacji rodzinnej?

- 1) Wniesienie do fundacji nieruchomości będzie podlegało opodatkowaniu VAT.
- 2) Wniesienie do fundacji nieruchomości będzie zwolnione z VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT.
- 3) Jan Kowalski powinien dokonać korekty podatku naliczonego odliczonego na nabyciu (skorygować część odliczonego VAT in minus w rozliczeniu za okres, w którym nastąpiło wniesienie nieruchomości do fundacji).

Jaka jest podstawa opodatkowania VAT w przypadku wniesienia majątku do fundacji rodzinnej?

Zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy o VAT w przypadku dostawy towarów, o której mowa w art. 7 ust. 2, podstawą opodatkowania jest cena nabycia towarów lub towarów podobnych, a gdy nie ma ceny nabycia - koszt wytworzenia, określone w momencie tej dostawy towarów.

Powyższe oznacza, że podstawą opodatkowania w przypadku wniesienia majątku do fundacji rodzinnej jest wartość tego majątku w momencie jego przekazania.

Przykładowo, jeżeli fundator wniósł do fundacji używany samochód, który zakupił za 200 tys. zł, ale w momencie wniesienia samochodu do majątku fundacji wartość ta wynosiła 300 tys. zł to podstawa do obliczenia podatku VAT z tytułu tej transakcji wynosi 300 tys. zł.

**Jeżeli są Państwo zainteresowani szczegółowymi informacjami w
tym zakresie
lub naszym wsparciem,**

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU!

Tomasz Napierała
Doradca podatkowy | Partner w ABC Tax
tel. 797 720 901
tnapierala@abctax.com.pl

Elżbieta Skurczak
Radca prawny | Partner w ABC Tax
tel. 533 336 434
eskurczak@abctax.com.pl

Marta Coda
Doradczyni podatkowa
tel. 796 720 901
mcoda@abctax.com.pl

Weronika Sydow
Konsultant podatkowy
tel. 61 852 58 45
wsydow@abctax.com.pl

ABC Tax Sp. z o.o.
ul. Paderewskiego 6/7
61-770 Poznań

Kontakt
tel. +48 61 852 58 45
biuro@abctax.com.pl